

3 Cena numeru
centy w Krakowie, w Podgórzu i na prowincyi.

PRENUMERATA:

Miesięcznie w Krakowie (już dostawa do domu) K 140
na prowincyi z przesyłką pocztową „K 140
Prenumerata za granicą: msk. 120, frk. 2—, rb. 1—

Pojedyncze egzemplarze nabywać można we wszystkich agencjach piśm. i na wszystkich dworcach kolej.

NO WINY

DZIENNIK NIEZAWISŁY DEMOKRATYCZNY ILLUSTROWANY

Redakcja i Administracja „Nowin”: Kraków, ulica Wiślna 13

Telefon 240.

Ekspedycja „Nowin”: ulica Wiślna 2.

REDAKTOR NACZELNY

LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wiadomości listne, telefoniczne i listowne przyjmuje Redakcja (Telefon Nr. 340) od godziny 8 rano do 8 wieczorem w biurze ulica Wiślna 2. Rekopisów nie zwraca się.

„NOWINY” wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej.

Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincyi.

Odroczenie parlamentu.

Na razie tylko odroczenie. — Zamknięcie jednak nastąpi w najbliższym czasie. — Nowe wybory odbędą się w jesieni. — Czy ministrowie palacy pozostaną w gabinecie? — Rządy § 14.

Z Wiednia telegrafują:

W poniedziałek o godz. 3-ciej po południu prezydent Izby R. Battal wcielił do sali obrad komisję budżetową, wręczył przewodniczącemu komisji bar. Chiariemu pismo i zauważył, że treść tego pisma jest miarodajną dla dalszych obrad komisji.

Przewodniczący odczytał następnie to pismo, które zawierało zawiadomienie prezydenta ministrów, że Izba posłów została odroczenia najwyższym postanowieniem z dnia 27 marca. W tej chwili przew. bar. Chiari oświadczył, że zamknięcie posiedzenia komisji. Rząd motywuje to zarządzeniem tem, że część opozycyjnych stronnictw postanowiła uniemożliwić załatwienie prowizoryum budżetowego w terminie i zmusić większość i rząd do stanu *ex lege*. Ponieważ skutkiem tego nie można było liczyć na pomyślną pracę parlamentu, nie miało żadnego celu dalsze trwanie obrad.

Odroczenie Izby posłów jest jednak tylko przygrywką do rozwiązania, które nastąpi może nawet przed 1 kwietnia, a w każdym razie w ciągu bieżącego tygodnia. Nowe wybory zaś odbędą się dopiero w jesieni, t. j. w sierpniu lub we wrześniu. Tymczasem bar. Bienerth rządzący będzie za pomocą § 14 — i w ten sposób otrzyma budżet, rekruit i pieniądze na wojak. Wszystkim łone sprawy, jak u p. koleje lokalne zostaną jednak na hoku niemieckim (Z chwilą rozwiązania Izby także wszystkie rezultaty pracy poszczególnych komisji, jak u p. komisji dla ubezpieczenia socjalnego traca walor, co jest wielką szkoda).

Zachodzi kwestya, czy w gabinecie bar. Bienertha, posługującym się § 14, a więc stronnictw absolutystów, mogą pozostać ministrowie parlamentarni? Otóż zdaniem prasy niemieckiej Weiskirchner i Hohenburger nie chybnie otrzymają od swoich grup zezwolenie na pozostanie w gabinecie. Co się tyczy ministra kolei Głębickiego część Koła polskiego przede wszystkim *ladowcy*, oświadcza się przeciw pozostaniu. Ale grupa *narodowo-demokratyczna*, ze względu na potrzeby obrony interesów kraju w gabinecie, żąda, aby dr. Głębicki nie składeł portfela — a stanowisko to jest z pewnością uzasadnione i dr. Głębicki zastanawia się do zyczenia swojej grupy. Minister Zaleski jako urzędnik pozostanie z pewnością w gabinecie.

Dlaczego rząd postanowił rozwiązać Izbę posłów?

Przyczyny, które się złożyły na zamknięcie i rozwiązanie pierwszego ludowej Izby posłów, tłumaczy bardzo trafnie wied. korespondent „Czasu” w następujący sposób:

„Z konferencji bar. Bienertha z przywódcami stronnictw wynikało przekonanie, że zredukowany przez p. ministra skarbu projekt finansowy niemożliwie trudny szansa, że w szczególności także Koło polskie odrzuci stanowisko wyższe opodatkowanie wódek i pominięcie piwa i wina. Przew. dr. Lasarek, wykonując uchwałę komisji parlamentarnej, nie pozostał w tym kierunku żadnej wątpliwości.

Prezydent gabinetu niemożliwie pośpiesznie słuchał co do trwałości Izby. Sama jej konstytucja jest tego rodzaju, że kombinacjom co do większości bardzo łatwo przekroczyć granicę. Izba liczy na 516 członków, około 90 socjalistów, a z rozmaitych pokroju dalszych 10 członków, których współdziałanie z rządem jest raz na zawsze i z góry wykluczone. Problem jest ten, że w tym, by z grona tylko 416 posłów wytworzyć większość wystarczającą, na Izbę składają 516 posłów, to znaczy, by z pomiędzy 101 skłupił już co najmniej 240. Opozycja, chociaż by tylko kilkadziesiąt posłów, stale i zawsze po parta przez 101 nieprzejednanych, już stało się poważną. Obok wiec chwilewlej przekazy i względy ogólniejsze rząd do rozwiązania. Nie bez uszanowania się należy, że z nowych wyborów wyjdą dla socjalistów z bardzo wielkimi stratami, a ta nadziejna sama wyprawa, żeby rozwiązanie u-umocnić. Prawda: mandaty socjalistyczne prze-

zyskiwały się w ręce stronnictw radykalno-narodowych, ale doświadczenie uczy, że radykalizm nadawo grupy, rosnąc w liczbę, rosnąc też równocześnie w umiarkowanie.”

Dodajemy do tych wywodów jeszcze następujące uwagi:

Zwyczajowo wyborczą radę na Węgrzech i utworzenie tam „partyi pracy” zaczęła także straszyki do pójścia śladem Khena Huderwara. Bar. Bienerth myśli teraz o utworzeniu austriackiej partyi pracy. Obecna Izba posłów jest faktycznie niezdolna do pracy; przewodniczącym nie znalazłaby się w niej większość dla koniecznych nowych posadków. Posłowie obecni, których mandaty kończą się już za dwa lata, nie chcieliby wziąć na siebie tych uchwał — z obawy *niechęci ci wyborców*. Natomiast posłowie w nowej Izbie, wybrani na 6 lat a więc nie potrzebujący się liczyć ze względu na wyborców, będą chcieli do uchwalenia nowych ciężarów państwowych. Z tego to głównie względu otrzymamy nową Izbę.

Stanowisko stronnictw.

Wszystkie dzienniki czeskie winią odroczenie parlamentu jako zwycięstwo Unii słowiańskiej nad systemem bar. Bienertha i wywołują do natychmiastowego organizowania się dla przeprowadzenia wyborów.

Pos. Mastulka oświadczył: „W odroczeniu parlamentu widzę zbawienie. Januś proklamował absolutyzm, jakimby był stan „*ex lege*”, jest wykluczony (?). Żądamy zmiany systemu i utworzenia silnej większości.”

Klub socjalistyczny odbył naradę, na której powzięto uchwałę, potępiającą jak najostrejsze postępowanie rządu, ale także zaskakujące obstronkystów.

Stanowisko stronnictwa polskiego.

W Kole polskiem odbyła się dziś posiedzenie, na które wszyscy posłowie zostali zawiązani.

Niewątpliwie rozwiązanie parlamentu rozdzieli w kraju zaraz ruch wyborczy i spotęgna jeszcze *zawziętą walkę stronnictw*. *Ładowcy* (raz z *eksc. Bilinskim*) wytykają wszystkie siły w celu zdobycia mandatów. Także dr. Battaglia organizował ma-

Ruch wyborczy w Krakowie.

Komitet ścisły ogólny-urzędniczy, zawiązany z inicjatywą Związku ekonomicznego, urzędnie w sprawach wyborów do Rady miejskiej z Koła inteligencji codziennie w lokalu Związku ekonomicznego, ulica Jagiellońska 1. 9, 1. p. od godz. 7 do 9 wieczór. — Tamże zatem należy odnosić się we wszystkich sprawach, dotyczących wspólnej akcji komitetu ogólny-urzędniczego.

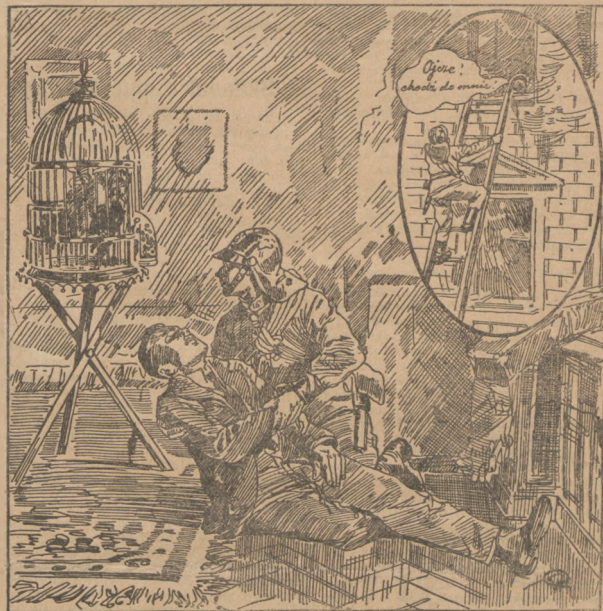
„Nowa Reforma” w strapieniu swoim rozpoczyna kilometry artykuły, próbując bronić stronnictwa swojego przed podniesieniem wszelkich zarzutów. Odpowiemy „N. Reformie” na jej żałosne wywody, na razie odpieramy tylko jej twierdzenie, jakoby akcyja kierowała jakieś tajemnicze „reakcyjne żywioły” dla jakichś złodziejskich celów. Akcyja urzędniców jest akcyja *szczerze demokratyczna*, inaczej byśmy jej nie popierali. Zwycięstwo tej akcji leży w interesie demokracji i postępu. O czem niebawem szerzej.

Wybory z Koła rękodzielników.

Wybory z tego Koła odbędą się we środę. Kandydatami rękodzielników są pp.

Wincenty Wajda i

Zygmunt Sienko. Wybrani w poniedziałek wieczorem przez ogólnie zebranie rękodzielników (przeciw kandydatom pp. Kosobuckiego i Bialika, względnie p. Repatowskiego). Radca Piotr Kosobucki wobec tego obrót kandydatury w okręgu II na Krowodrę, gdzie pp. Zbroja i kontrkandydat tegoż Chwałę z kręził (?) się obaj kandydatury, ale wyborcy krowodrzańscy nie zgodzili się na te rozprawy.

„Ojciec chodź przede mną! Papuga ratuje życie. (Patrz artykuł).

kampanie przeciw narodowej demokracji.

W Krakowie przy przyszłych wyborach kandydować będą niewątpliwie dr. Leo (Włodzisław) Petelenc, Zieleniewski i Sikorski, na Kądzimierz zaś znowu dr. Gross i kontrkandydat demokratyczno-konserwatywny.

Zebrań ogólnie rękodzielników.

W poniedziałek wieczorem odbyło się liczne i burzliwe zebranie rękodzielników w sali Rady miejskiej. Zapowiedziane na g. 7½ zaczęło się faktycznie dopiero o 9-tej. Przew. brama magistratu stało 6 straszków, którzy mieli surowo nakazane wypuścić tylko wyborców, legitymujących się zaproszeniami. Przechodziło z tego powodu do licznych awantur i wejścia — i nastroj zebranych był od początku gorący.

Zebrań zgłosił r. Piotr Kosobucki, stwierdzając wykazaną obecność 180 wyborców *chrześc.* (ogólna liczba w tym Koło wynosi 281). Przewodniczącym wybrano (zawołaniem protestem) r. Igielkę, sekretarzem p. Broszkiewicz. Przew. dr. Igielki jako członek komitetu wyborczego zdał sprawę o kandydaty rękodzielników, omawiając i zgłoszonych na posiedzeniach komitetów obywatelskiego i ściego. W Kole rękodzielników zgłoszono jako kandydatów większość pp. Kosobuckiego i Bialika, a jako kandydatów mniejszości pp. Wajda i Sienka. Zgłoszono także kandydatów pp. Repatowskiego. — W Kole małych rzemieślników rękodzielników mają swoich kandydatów w osobach r. Drudzińskiego i Stachowatego (2. Stachowatego nie zgłosił kandydatury swej w ko- Igielki). Natomiast r. Bialik oświadczył, że zrzeka się kandydatury w Kole rękodzielników, a chciałby raczej kandydować w innych domach.

R. Welny, zabrawszy głos, oświadczył, że pp. Wajda i Sienka zgłoszeni stali tylko dlatego jako kandydaci „mniejszości”, bo skład komitetu był szesnasto- i nie odpowiadał życzeniom mas wyborców. Przemówienie r. Jarry wywołało burzę: podniósł się głos, aby go usunąć z sali, gdyż nie jest on wy- borem w Kole rękodzielników.

OGŁOSZENIA

na wierz po 16 hal, na każdy następny raz po 12 hal; drobne ogłoszenia po 4 hal, od wyrazu „najmiej” 50 hal; Nadawanie na wierz petitiów 50 hal. Spół na każdej stronie po K 6—, półpół K 4—, Złoty K 20 — na tydzień

Ładowny przewoźnik w swoim zarządzie p. H. HOPPE.

Administracja „NOWIN”: ul. Wiślna 2
otwarta od godz. 8 rano do 8 wieczorem.

Ma Lwów Skład i Ekspedycja:
Agencja Sokołowskiego, Pałac Hausmanna 2.

Piękne podłogi

otrzymuje się przez stałe używanie do fraterowania maszyn francuskich z Murzynem w podłogach po 1 K. i 50 h, a za zwrotem 5 próchnych pud. dostaje się jedno z maszyn gratis. Na porę słowną bardzo tanio

L. Weindling Grodzka 26
KRAKÓW

dziecinna dla panienek do lat 16, dla chłopców do lat 14, kapturki, kapelusze, pończochy, skarpetki, bieliznę, trykotarze i całe wyprawki dla niemowląt poleca

FRANCISZEK MARTIN
Kraków, Rynek st. 12

